

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: . . . . .
Vidéken: . . . . .
Egy óra. . . . . 1 kor. Egy óra. . . . . 1 kor. 50 fill.
Negyedévre . . . . . 3 . . . . . Negyedévre 4 . . . . . 50 .

Feladv. szerkesztő:
SZPOS BÉLA.
Eladók és lap tulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Piac-utca 47. és 49. szám.

A Fejérváry-kormány bukása.

A darabontokat Bécs elejti.

— Teljes zűrzavar. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, szeptember 11.

Bécsből lecsapott a bomba! Fejérváry Géza bárót, Bécsnek imádóját, azt a politikust, a ki Magyarországot kényre kegyre kiakarta szolgáltatni Ausztriának, azok ejtették el, a kik szolgálatba szegődtek, s a kik mindenre felakarták és fel is tudták használni.

Tegnapelőtt még mértéken felül henczegett a vén bakkancsos — ma már bus lehorgasztott fővel viszi kabinetjének lemondását. Megbuktatta belügyminiszterének, Kristóffy-nak nagy görög tüzfény mellett kiadott jelszava, az általános választói jog!

Előrelátható volt, hogy Bécsben ilyen radikális politikai átalakulásba nem mennek bele. A tizenkettedik órában tényleg megnyilatkozott a kétfejű sas városa, a sárga fekete politikusok izgatni kezdtek és elejtették hűséges szövetségüket, a vén darabantot.

A politika nagy szenzációjáról fővárosi tudósítónk a következőket táviratozza:

Mi történt Bécsben?

Fejérváry Géza báró bécsi kihallgatásáról a következő távirati értesítést vettük:

A király először Goluchovszky külügyminisztert fogadta, aki után Beck báró vezérkari főnök ment az uralkodó elé. Beck báró egy óra hosszat időzött a király dolgozó szobájában, majd Gautsch báró osztrák miniszterelnököt fogadta ő feléje egy óráig tartó audiencián. Csak ezután ment Fejérváry báró a király elé. Másfél óráig volt ott. Időközben Goluchovszky és Gautsch értesítést kapott, hogy délután fél 3 órakor koronatanács lesz.

A koronatanácsban Fejérváry, Gautsch és Goluchovszky vettek részt. A király elnöklete alatt egy óráig tartott a tanácskozás.

Fejérváry ezután visszaért a magyar palotába és az újságírókhoz a szavakkal fordult:

— Még az éjjel Pestre utazom.

A miniszterelnök egyéb nyilatkozataiból kivehető volt, hogy a legfontosabb kérdésekben nem történt döntés. Határozottan beszéltek, hogy Gautsch báró a magyar kormányelnök előterjesztéseinek egy részével szemben eredményes ellentállást fejtett ki és erősen hangsúlyozták, hogy nem szigorúan közjogi értelemben vett közös ügyben, hanem magyar belügyben, a választójog kérdésében lépett közbe. Gautsch a koronatanácsban hír szerint azzal érvelt, hogy ha Magyarországon a választójogot kiterjesztik, akkor az osztrák radikálisok azzal állhatnának elő, hogy az egyik államnépképviselője nem lehet szűkebb terjedelmű, mint a másiké s ezzel az osztrák radikálisok oly küzdelmet indíthatnának, amelynek következményei behatárolhatatlanok.

Gautsch báró az osztrák politikusok előtt kijelentette, hogy már két héttel az ischli audiencia előtt ellenezte a magyarországi választási reformot. A magyar miniszterelnök augusztus 24-iki kihallgatása után Kristóffy Bécsbe sietett, hogy Gautsch előtt a választójog alapelveit kifejtse, de az osztrák miniszterelnök akkor határozottan hangsúlyozta, hogy bár tisztára magyar belügyről van szó, nem nézheti, hogy a magyar alkotmányban oly fontos változás történhessen, amely a két állam viszonyát jelentékenyen befolyásolhatná.

Osztrák parlamenti körökben beszéltek, hogy Fejérváry-nak nem sikerült a király jóváhagyását kinyernie minden kérdésben és hogy Fejérváry maga sem vitkolja, hogy a választási reformot Magyarországon a főrendek és a klerus tagjai ellenzik.

A koronatanács ebben a fontos kérdésben nem döntött, ellenben határozott abban a tekintetben, hogy milyen magatartást kövessen a kormány a legközelebbi időben, különösen szeptember 15-én.

Fejérváry Géza báró hír szerint a király kéziratával utazott vissza, amely december végéig elnapolja a képviselőház üléseit.

Teljes zűrzavar.

A magyar miniszterelnök gyors és váratlan utazása azért történt, hogy ma délelőtt Budapesten magyar minisztertanácsot tarthassanak.

Fejérváry báró ma délután ismét

Bécsbe jön, hogy kedden kihallgatásra jelentkezék ő felségénél. Feltehető, hogy ezen a napon már határozatra jutnak, mert nem hihető, hogy a Fejérváry kormány megállapított program nélkül álljon ismét az országgyűlés elé s alig lehetséges, hogy az eredményt a miniszterelnökkel közvetlenül az országgyűlés összehívása előtt közöljék.

A dolog sürgőssége már abból látható, hogy Fejérváry báró éjszakai nyugalmát is feláldozza és nem volt jelen hivatalos minőségében a királyné lelkiüdvösségeért tartandó gyászmisén sem.

A kormány lemondása.

A mai kihallgatás lefolyása és a közös minisztertanácskozás nem csekély meglepetést keltett. Azt hitték általában, hogy az uralkodó már ma tudomásul adja elhatározását, miután az uralkodó a magyar miniszterelnök reformterveit már az Ischiben megtartott kihallgatásról behatóan ismeri.

Azt hiszik, hogy a vitás pontot az általános választói jog kérdése képezi és nem tévednek azon feltevésükben, hogy a tegnapi tanácskozáson e kérdésnek már részletei is tárgyalattak. E kérdésben a kormány eredeti tervétől eltérő kívánságok hangoztattak. Most arról van szó, hogy a magyar kormány megváltoztatja-e terveit e kívánságok értelmében, vagy, hogy a többi faktorok közelednek a Fejérváry kormányhoz.

Hogy ha sikerül e kérdésben a közeledést létrehozni, akkor a Fejérváry kormány hivatalban maradása biztosítva van, ellenkező esetben bizonyos, hogy ez a kormány e hó 15-én nem lesz abban a helyzetben, hogy a képviselőház előtt megjelenhessenek.

A mai minisztertanács.

A kormány tagjai már az este megkapták Bécsből az értesítéseket, hogy hétfőn délelőtt őket báró Fejérváry Géza miniszteri tanácskozáásra várja.

Az értesítés meglepetést keltett, mert az eddigi tervek szerint azt hitték volt, hogy báró Fejérváry Géza addig nem tér vissza Bécsből, amíg az

legnagyobb czipó-árubázában Debreczen, Piac- és Kossuth u. sarok, a kistemplommal szemben. — Szép és jó minőségű czipókat olcsón csak nálam lehet vásárolni. ~~~~~

Már megérkeztek Glück Ede
az őszi férfi-, női- és gyermek czipók

összes függő kérdéseket el nem intézi. A gyors visszautazásból és a miniszteri tanácskozás összehívásából követ kezdetni lehetett, hogy a király a kormány előterjesztéseit nem fogadta el, vagy legalább az előterjesztések egyik másik részére nem kapta meg a jóvá hagyást.

A mai miniszteri tanácskozáson — mint hírlik — *ujabb javaslatokhoz kéri Fejérváry a kabinet szolidaris hozzájárulását*, azokban a kérdésekben, melyekben a magyar kormány javaslatait meg kell változtatni. Nem lehetetlen, hogy ezek miatt a kabinet tagjainak sorában is változás történik.

A halál városa.

Szomorú statisztika.

Debreczenben a legnagyobb halálozás.

Debreczen, szept. 11.

A „Debreczeni Független Újság” hetek óta nagyarányú küzdelmet folytat, hogy a városi tanácsot és a főorvost leghargikus álmukból felrázza. De úgy látszik minden hiába való, a belügyi ügyvivő, aki szerencsére nem székel Debreczenben, hamarabb vett tudomást a tífusz járványról, mint akár a tanács vagy akár a főorvos. Még a századik tífusz eset bejelentése után sem intézkedett energikusan a főorvos, még akkor is tagadta, hogy tífusz járvány dühög a városban.

Kristóffy, a belügyek vezetője lapunk és a többi sajtó organumok híradása alapján felhívta a tanács utján a főorvost, hogy tegyen jelentést az uralkodó tífusz járványról. Ahelyett, hogy az igazságot bevallotta volna, felterjesztette a közigazgatási bizottságba benyújtott jelentését, amelyben a tífuszjárványt csak *szórványosnak, alig szóra érdemesnek* jelenti.

A belügyminiszterumban ilyen felterjesztés után az ügyet egyszerűen félretették. Közben, sőt még most is nap nap után kéretlenül szedi áldozatát a tífusz, ahelyett hogy a betegedések száma csökkent volna, napról-napra növekedik.

Már igazán céltalannak tartottuk e dolgról írni, mert láttuk, hogy az ügyet a főorvos erőnek erejével elakarja tussolni, most azonban oly adatnak jutottunk birtokába, amely kétségbevonhatatlanul beigazolja eddigi erélyes fellépésünket. Egy egész város közegészségügye forog kockán, amelyet tovább így hagyni annál kevésbé sem szabad, mert az elmúlt hónapokban a lakosság száma ahelyett, hogy szaporodott volna, határozottan apadt.

Az állami központi statisztikai hivatal elkészítette Magyarország múlt havi közegészségügyi statisztikáját, amelyből nyilvánvalólag teljes világossággal kitűnik, hogy Debreczen városának minden száz polgára

közül **3.80 százalék elhalálozik**. Ez pedig azt jelenti, hogy az egész Magyarországon Debreczen városában a legnagyobb a halandóság. Ennek a helyzetnek komor voltát csak akkor tudjuk valójában mérlegelni, ha ideiktatjuk, hogy például a szintén alföldi Hódmezővásárhelyen a halálozás össze vissza 1.63 százalékot képvisel. Minket egyetlen egy város sem közelít meg, még a székesfőváros sem, ahol a halálozás teljes egy százalékkal kisebb, mint nálunk.

Nem célunk sötét képek festése, de most már tovább egy pillanatig sem szabad hallgatni a kérdést és a tanácsnak azonnal a többi városok példájára erélyes óvintézkedéseket kell foganatosítani, hogy a tífuszjárvány végre valahára legalább csökkenjen és a város egészségügyi helyzete javuljon.

Csalás egy erdő eladás körül.

A négy millios gyergyó-ujfalui erdő ügye.

A csalót Debreczenben elfogták.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, Szept. 11.

Szenzációs és nagyszabású csalásról rántotta le a múlt éjjel a leplet dr. Révi Nándor, a jeles debreczeni kriminalista feljelentésére a rendőrség. A nem mindennapi ügy élénk világot vet arra, hogy a kapzsi ügynökök a busás provízió fejében mily arzáttan és vakmerő tette képesek.

A szövevényes családi ügyről tudósítónk a következőket jelenti:

Csalás közjegyzői okirattal.

Dr. Révi Nándor debreczeni ügyvéd megjelent a múlt éjjel a rendőrségen és ott azt a feljelentést tette, hogy Csikvármegyében Gyergyóujfalui község határában egy 6000 kat. hold területű és 4.000.000 korona értékű erdőterület van, amelynek 96000 korona értékig egyik tulajdonosa Kovács István debreczeni lakos fakereskedő. Ezen erdőterületet, melynek tulajdonosa a gyergyóujfalui közbirtokosság, a folyó évben pár hó előtt két budapesti ügynök, G. S. és H. K. közvetítése mellett megvette 4.000.000 koronáért a Loosy Hugmayer et Comp. párisi cég.

A csikszeredai királyi törvényszéknek az eladás tárgyában hozott végzését azonban Kovács István debreczeni lakos, mint rész tulajdonos, dr. Szántó Sámuel csikszeredai ügyvédje által megfélebbezte a marosvásárhelyi kir. ítélő táblához; ez a felebbezés nem csak halasztó hatályu volt, de esetleg meg is szüntethette volna az egész adás vételt. Mit tett tehát a két ügynök, hogy províziójukhoz hozzájussanak? G. S. budapesti ügynök lejött Debreczenbe és itt egy Kovács István után ku-

tatott. Sikerült is neki egy hasonló nevű hiszékeny embert fogni, akit aztán 100 korona jutalomért rávette arra, hogy segítségére lesz a bandának. Az ál Kovács felment az ügynökkel Sáray Bertalan kir. közjegyző helyetteshez, és ott aláírt egy okiratot, amelyben a valódi Kovács Istvánnak a csikszeredai kir. törvényszékhez intézett felebbezését ez ez ál Kovács István visszavonta.

Ujabb fondorlat.

Ezt az okiratot azonban az ügynökök nem használhatták, mert az igazi Kovács Istvánnak perbeli ügyvédje Dr. Szántó Sámuel lévén, csakis úgy lehetett volna érvényes a felebbezés visszavonása, ha ezt dr. Szántó utján nyújtják be a törvényszékhez. Azt pedig tudták, hogy kivihetetlen.

Azt eszelték ki tehát, hogy dr. Szántótól a megbízást visszavonják. Az ügynökök egy F. L. nevű társukat küldték le Debreczenbe a terv keresztülvitelére, aki táviratilag a „Bika” szállodai lakására rendelte az ál Kovács Istvánt. Itt azután 50 korona újabb jutalomért rávette arra, hogy ez Sáray közjegyzőhelyettes előtt újabb okiratot irt alá, amelyben dr. Szántótól a meghatalmazást visszavonta és ügyének képviseletével dr. Nagy Béni csikszeredai ügyvédet bizta meg, akit egyszerűs mind felhatalmozott a többször említett felebbezés visszavonására.

Midőn ez a beadvány a csikszeredai törvényszékhez került néhány nappal ezelőtt, természetesen az igazi Kovács István nézett a legnagyobbat és debreczeni ügyvédje, dr. Révi Nándor utján rögtön megtette a lépéseket a csaló személyének kiderítésére.

A letartóztatás.

A megindult nyomozás mihamar eredménnyel is járt, Kiss József ügyeletes rendőrtisztviselő még a tegnap este folyamán felkutatatta a csalót és Kovács István Péterfia utca 80. szám alatt lakó kereskedő segéd személyében le is tartóztatta az ál Kovács Istvánt. Mile Pál rendőrfogalmazó még az éj folyamán részletesen kihallgatta a csaló kereskedő segédet, a ki bűnét töredelmesen bevallotta. Bevallotta azt is, hogy a pénzt elköltötte. A rendőrség előtt azzal védekezett, hogy ő csak áldozata az ügynökök kápsziságának.

Kovács István Mile Pál előtt részletes vallomást tett. Ez a vallomás szomorú képét adja annak a lehetetlen állapotnak, a melyet a becsapásokban utazó ügynökök teremtenek a nagyobb vidéki városokban, s a mely ellen szinte képtelenség védekezni.

Mile Pál rendőrfogalmazó a kihallgatás után az ál Kovács Istvánt szabadlábra helyezte, az ügyet pedig áttette a kir. ügyészséghez.

Megnyílt! a Központi czipő és kalap áruház
„Dréher sörcsarnok” mellett — és minden cikket feltűnő olcsó árakban bocsájt a t vevő közönség rendelkezésére, Tessék éreklődni. Telefon 435. sz.

Őszi és téli idényre

meglehető divatos angol szövetekből a legdivatosabb öltöny, felöltő, téli kabát és szalen öltönyöket mesés szepen elkészítve a legújanyosabb árban készítik: A nagy érdemű közönség b. partfogását kerve, maradtam kiváló tisztelettel.
Moskovits József férfi szabó, Piac utca 40
Keresztépület, a Hungáriával szemben.

Megm

Kilencz

A h

Az éle
meghamisítás
okozott vesze
lenőrzés, a k
ragrafusok
a veszedelm
jedésére. Az
kufárok a re
nyokat ki is
főleg nálunk
szerek felül
történik, hol
gyümölcsök

Ennek
áldozata feks
számu házb
ivott és ettől
betegedett. A
sitónk a köv

Kohn
kereskedő
együtt regge
4 gyermeke
Löwinger A
az asztalná
Weinstein J
ból, a kávé
séből vásár
a reggelizés
vasztották
nevű kis lá
unkához
a munkáho

Regge
roszul érez
kis Kohn E
a gyermek
szabrá for
fektették le
kek, majd
a két tanon
rémülve lát
s azonnal
dr. Rózsa
vizsgálta a
len megb
tüneteket
beadása,
dr. Rózsa
a rendőrsé

A re
gálatot az
tán dr. K.
kertületi or
Rózsa M
hogy a m

Uj

gépe
Tovább
min er

Megmérgezett család.

Kilenc ember életveszedelemé.

A hamis tej áldozatai.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, szeptember 11.

Az élelmiszerek tisztátalan kezelése, meghamisítása már nagyon sok embernek okozott veszedelmet. A lanyha hatósági ellenőrzés, a kijátszásra alkalmas törvénytárgyak mind és mind alapot adnak a veszedelmes ár hova tovább való terjedésére. Az élelmes és lelkiismeretlen kuférok a rendetlen közegészségügyi viszonyokat ki is használják. Kibaszálják ezt főleg nálunk Debreczenben, hol az élelmi szerek felülvizsgálása leglányhább módon történik, hol mérges gombák, egészségtelen gyümölcsök eladása napirenden vannak.

Ennek a lanyha ellenőrzésnek kilenc áldozata fekszik most a Széchényi-utca 27. számú házában. Valamennyi romlott kávé ivott és ettől mérgezési tünetek között megbetegedett. A nem mindennapi esetről tudósítók a következőket jelenti:

A veszedelmes reggeli.

Kohn E. Emil Széchényi-utcai butor-kereskedő és esztergályos hétfőn reggel együtt reggelizett a családjával. A felesége, 4 gyermeke és anyósa, továbbá 2 tanoncza, Löwinger Adolf és Rosenfeld Vilmos ültek az asztalnál. A tejet rendes szállítójától Weinstein Jakab hatvan utcai tejszarnokából, a kávé Veisz Ignác fűszerkereskedéséből vásárolták. A család gyanútlanul ült a reggelizéshez és jó kedélyhangulatban fogyasztották azt el. Reggelizés után Hermin nevű kis lánya iskolába ment, míg az apukájához látott és a család is hozzáfogott a munkához.

A megbetegedés.

Reggelizés után egy két óra múlva rosszul érezte magát előbb az iskolába ment kis Kohn Hermin. A tanítónő látva azt, hogy a gyermek állapota percről percre rosszabbra fordult, haza küldte szüleihez. Alig fektették le a kis leánykát, mikor a gyermekek, majd sorra az anya, az anyósa, apa és a két tanonc estek össze. A házbeliek megrémülve látták a görcsökben fetregő családot s azonnal orvosért mentek. A közelben lakó dr. Rózsa Mórt hívták elő. Dr. Rózsa megvizsgálta a gyanus körülmények között hirtelen megbetegedett családot és mérgezési tüneteket konstataált. Az ellengyógyszerek beadása, a gyomor mosás eszközzése után dr. Rózsa az esetről azonnal jelentést tett a rendőrségnél.

A vizsgálat.

A rendőrség bünyügyi osztálya a vizsgálatot azonnal megindította. Megbizása folytán dr. K. Szalay Béla városi vegyész és körületi orvos megjelent a helyszínen és dr. Rózsa Mórral együttesen megállapították, hogy a mérgezést a reggelihez használt tej és

kávé idézte elő, a rendőrség az orvosi vélemények meghallgatása után Veinstein Jakab tejjel, Veisz Ignác kereskedő kávé készletét valamint a Kohnéknál megmaradt tejet, kávéét lefoglalta és vegyelemzés végett dr. K. Szalai Bélának kiadta.

A rendőrség dr. K. Szalay Béla vegyelemzése után a bűnösök ellen az eljárást megfogja indítani. A megmérgezett család állapota az esti órákban jobbra fordult, s mint értesültünk, tul vannak a veszedelmen.

A debreczeni gyalogezred Kossuth nótája.

Ha még egyszer azt izeni . . .
A mármaroszigeti színházban.

Az idők jele.

— Saját tudósítónktól. —

Mármarosziget, szept. 10.

Makó Lajos szintársulata hetek óta Mármaroszigeten játszik. Szombat este a „Lőcsei fehér asszony“ t mutatta be a szintársulat. A harmadik kép után a debreczeni cs. és kir. 39. gyalogezred zenekara, mely a színházi zenét szolgáltatja, előbb a Rákóczy indulóra, majd a Kossuth nótára zendített rá. Amint felhangzottak a lelkesítő magyar nóta hangjai:

Ha még egyszer azt izeni

Mindnyájunknak el kell menni . . .

a mintegy kétszáz főre tehető földszinti állóhely közönsége: diákság, jogászok és egyéb ifjuság, énekkel kísérte a zenekar játékát. Alig csendült meg azonban az ifjuság ajkain a szívet, lelket hevítő hazafias dal, mintha puskából lötték volna ki, fölugrott helyéről Gergely György dr. jogtanár s halálsápadtan törtetett az állóhely felé. Itt aztán a következőket dörögte nekihevülve az ifjuság fülebe:

— Nincsenek Szigeten hazafiati emberek s így nincs szükség arra, hogy Kossuth-nótát énekeljenek.

Az ifjuság, úgy látszik, nem volt egy véleményen a jogtanárral, mert egyhangulag leabczugolta és a bűbajos szép nótát lelkesülten fujta tovább. Amint ismét fölhangzott a dal, a jogtanár ur valószínűleg nagyon megijedt, mert rohant Makó Lajos szinigazgatóhoz s felkérte az ifjuság elhallgatására.

Makó igazgató megjelent az állóhelyen s barátságos szavakkal kért csendet. A fiatalság azonnal engedett és az előadás zavartalanul folyt tovább.

Mindenesetre szinte örömmel jegyezzük fel, hogy háziezredünk zenekara a magyar nép legszebb nótáját a Kossuth-nótát is eljátsza már. Volt idő, amikor ettől a daltól megremegett az egész armádia. Az idők jelét látjuk ebben, s bizunk benne, hogy a virradás elkövetkezik.

Másfél millió korona adóhátralék.

Hajdumegye nem fizet adót.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, szeptember 11.

Hajdúvármegye is derekasan kiveszi a részét a nemzeti küzdelemből. A törvényhatósági bizottság megtiltotta az önkéntes adók elfogadását, s az önkéntesen jelentkező ujonczok kiállítását. Az ügyvezető kormány alkotmányellenes és erőszakos kísérletei és nemzetrontó politikájával szemben a nép egyetlen törvényes ellenállási eszközhöz fordul s nem fizet adót. De nemcsak Hajdumegye, hanem az ország legtöbb vármegyéje is csatlakozott a nemzeti küzdelemhez és így nemcsakára bekövetkezik az az állapot, amikor krajczár nélkül marad a darabont kabinet s amikor pusztulnia kell az örökösnek ígérkező hatalom trónusáról.

A pénzügyigazgató által a közigazgatási bizottság elé terjesztett jelentés világosan beszél arról, hogy a vármegye népe mennyire össze van forrva a nemzeti követelményekkel, hogy a múlt hónapban 1.587.696 korona adóval van hátralékban.

Fauszt Elek pénzügyigazgató jelentése szerint augusztus hónapban állami egyenes adóban 23259 koronát fizettek be, ami 478505 koronával kevesebb az 1904. augusztusában befizetett adónál. Hadmentességi díjban hat koronát folyt be, vagyis 3399 koronával kevesebb, mint tavaly. Bélyegjövődékben 58125, jogilletékben 10516 díj-jövődékben 128, dohányjövődékben 154493, határvámjövődékben 10829 fogyasztási és italdobban 11430 korona folyt be az adóhivatalhoz. A múlt hónapról maradt összes adóhátralék 1.587.696 korona. Augusztusban a pénzügyigazgató egy, a miniszter hat esetben adott fizetési halasztást. Időleges házadó mentességet 27 esetben adtak.

Vármegyénk és vidéke.

Hajdúvármegye állandó választmánya szeptember 14 én ülést tart s azon a legközelebbi közgyűlés tárgysorozatát és idejét állapítják meg.

A megyei iparhatóság ülése. A munkaadók és munkások közötti vitás ügyekben ítélkező megyei másodfoku iparhatóság hétfőn d. e. 10 órakor a vármegyeház nagyszobájában Rásó Gyula alispán elnöklété alatt ülést tartott.

Hajdumegye egy havi közigazgatása. A vármegye közigazgatási bizottsága hétfőn délelőtt tartotta meg szeptember havi ülését, amelyen a főispán távollétében Rásó Gyula alispán elnökölt. A bizottsági ülésen a referensek terjesztették be a múlt hónapról szóló jelentéseiket.

A vármegye állategészségügye. A megye főállatorvosa a közigazgatási bizottság elé terjesztett jelentésében örömmel tudatta a bizottsággal, hogy az elmúlt hóban semminemű állatbetegség nem lépett fel.

Uj vasöntőde és géplakatosság

DEBRECZEN, Hortobágy malommal szemben.

Kész borsajtók és kutszivattyúk, vagy egyes részei, **szecska és repavágók, cservágók, ekék, vetőgépek** s minden egyéb gazdasági gépek és eszközök javítását és ujtását jutanyos árért pontosan és gyorsan készitünk. Továbbá szén tüzelésű kályhák e égési betetek és egyes részeit ujonnan megöntjük és **Fái és Bozsik.** min enféle öntött vasrészeket bármikor öntünk.

Mizériák a Svetics intézetben.

Száztíz növendék egy teremben.
— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, szept. 11.

Pár nap mulva már pontos statisztikát lehet készíteni arról, hogy a debreczeni tanintézetekbe hány növendék iratkozott be. Azonban már most, mielőtt a beszélő számok előttünk lennének, megtudjuk állapítani, hogy a tanintézetekben az idén jóval több növendéket vettek fel, mint az elmúlt esztendőben. Ez a körülmény feltétlenül örvendetes lenne — ha a tanintézetek a kor követelményeivel lépést tartva, a modern pedagógia és a közegészségügyi viszonyok figyelembe vételével vennék fel növendékeiket.

Megbízható helyről jelentik nekünk, hogy a Svetics intézetben tartatatlan állapotok vannak. Az intézet vezetősége, hogy a hasonló intézetekkel versenyezzen, és nehogy az a szegyen érje, hogy egyik másik osztályába kevesebb számmal iratkozzanak be, mint a Dóczy-intézetbe, felvesz minden jelentkezőt. Így történt azután meg, hogy a Svetics-intézet polgári leányiskolájának első osztályába 110 növendék iratkozott be, a másodikba pedig 100. Ez még nem volna baj, mert a sok növendék az iskola jósága mellett bizonyít. A baj az, hogy ez a 110 növendék egy tanteremben szorong. Elképzelhető, milyen levegő, milyen egészségügyi viszonyok uralkodhatnak ott, ahol 110 növendék van összehúzóval.

Az intézet vezetősége már évek óta küzd a tanterem mizériákkal, de segíteni rajta nem tud. Most azzal védekeznek, hogy a lefolyt kömüvesztrájk miatt nem tudtak kellő számú tantermet biztosítani az új tanévre. Ez a védekezés azonban nem áll meg, mert 4 év óta mindig baj van a túlszűköltés miatt, s az intézet vezetőségét nem egyszer szólították már fel, hogy a miniszteri utasításnak érvényt szerezzen.

Csánky Viktor kir. tanfelügyelőnek figyelmébe ajánljuk a Svetics-intézet mizériáit és kérjük, hogy szerezzen érvényt a miniszteri utasításnak. Kötelezze a Svetics-intézetet párhuzamos osztály felállítására, mert csak ezzel nyugtathatja meg az aggódó szülőket, akik a mostani viszonyok között természetesen féltik gyermekeik egészségét.

UJDONSÁGOK.

Szerkesztőségi telefon sz. 339.

Szerkesztőségi ó.: d. e. 8—12 d. u. 2 ó. éjjeli 2 ó.
Szerkesztőség és kiadóhivatal Piacz-utca 47 szám.

— **A Debreczeni Független Ujság előfizetői.** A Debreczeni Független Ujság szerkesztősége és kiadóhivatala megakarva hálálói a közönségének ragaszkodását, ujesztendőkor minden előfizetőjének teljesen ingyen egy pompásan szerkesztett, 320

oldalas, címattárral ellátott naptárt ad ajándékba. A naptár a Debreczeni Független Ujság naptára. Nélkülözhetetlen ez mindenkinek. A Debreczeni Független Ujság előfizetési ára helyben, házhoz hordva egy koronára. Új előfizetőink már megkapják a terjedelmes és tartalmas ujságot.

— **Személyi hírek.** Boldizsár Kálmán dr. a bűnügyi osztály főnöke, h. főkapitány szabadságáról hétfőn hazaérkezett és hivatalát szonnal elfoglalta.

— **A tanács és a lengyel ifjak.** A városi tanács hétfőn délelőtt nem tartott ülést, hanem ehelyett kedden délelőtt lesz tanács ülés, amelyen a lengyel egyetemi ifjak fogadására alakult rendező bizottság beadványa felett fognak dönteni. A fogadó bizottság arra kéri a tanácsot, hogy a hangverseny céljaira a színházat díjtalanul engedje át.

— **A közkölségvetés tárgyalása.** A gazdasági bizottság kedden d. u. 3 órákor ülést tart, amelyen a város 1906. évi közkölségvetésének gazdasági részét veszi tárgyalás alá.

— **Debreczen vámszabályzata.** Debreczen város tanácsa a közúti vámokról szabályzatot dolgozott ki s a szabályzatot a törvény előírása szerint jóváhagyás végett a kereskedelmi miniszterhez terjesztette fel. A miniszter a szabályzatot felülvizsgálta és a vámszedésre az engedély okiratot kiadta. Az engedély okirat Hétfőn délután érkezett le a város tanácsához. Főbb részletei ezek: a vámsorompóknál szekér után 16 fillér, talyiga után 6 fillér fizetendő. Szabadon hajtott ló, ökör vagy más állatért 9 fillér, sertés, juh, kecske 3 fillér, malacz, bárányért 2 fillér fizetendő. Vámost még azon állandó debreczeni lakosok is tartoznak fizetni, kik a sorompón kívül laknak. Vám fizetendő a város területére vasuton érkező szállítmányokért is és pedig métermázsánként 4, 6, 8, 12, 20, 40 fillér, a szállítmány tartalma szerint. Vámentesek az uralkodó ház vagy idegen hatalmasságok, fegyves erőhöz tartozó egyének járművei, állami javakat szállító fuvarok, postakocsik, az utépitők, utmesterek? fogatai egyházi ügyekben eljáró lelkészek, tüzoltók, mentők fogatai, hulla szállítmányok. A szabályzat most már azonnal életbe lép.

— **Pénztár vizsgálat.** Király Gyula tanácsos elnöke alatt egy bizottság kedden délelőtt pénztárvizsgálatot fog tartani a város házipénztárában. A vizsgálat megkezdése után a szabadságáról vissza érkezett Sáros György ellenőrnek átadják a pénztár egyik kulcsát.

— **A városi erdő égése.** A nagy cserrei erdőben tegnap délután eddigéig ismeretlen okból tűz támadt, amely a fáknak lényeges kárt okozott. A tűz később önmagától elaludt.

— **Az állatorvosok a Tátrában.** A nemzetközi állatorvosi kongresszus tagjai, akik városunkban időztek, hétfőn reggel öt órákor elutaztak Tátrafüredre. Az indóházhoz kikísérte őket Király Gyula tanácsos, akinek a kongresszus tagjai köszönetüket töl mácsolták a szíves fogadtatásért.

— **Debreczeni orvos- és antialkoholista kongresszuson.** Dr. Burger Péter orvos ma a budapesti alkoholelenez kongresszusra utazik. Távollétében a trachomarendelésekben dr. Somogyi Zoltán, magánpraxisában dr. Balkányi Emil orvosok helyettesítik.

— **A Petőfi-dalkörből.** A Petőfi-dalkör tegnapelőtt tartott választmányi ülésén több fontos határozatot hozott, melyek az egyület életébe új vérkeringést hoznak hivatva vezetni. Az elnökség indítványára kimondották, hogy az 1899-ben életbeléptetett s már módosított alapszabályokat ismét átvizsgálják s úgy azokat, mint a házszabályokat a változott viszonyokra tekintettel, de különösen a gombamódra szaporodó daley-lek létesítése folytán előállt egészségellenes konkurencia miatt módosítják és szigorítják. Ezen alapszabálymódosítás kidolgozására a bizottságot kiküldötték s az munkálatával elkészülvén, a rendkívüli közgyűlés által elfogadott s kormányhatóságilag is jóváhagyott új alapszabályok 1906. január 1-jével lépnek életbe. A dalkör karmestere, Fentzl Rudolf egészségi állapotára való hivatkozással bejelentvén végleges lemondását, azt a választmány érdemeinek jegyzőkönyvben megörökítése mellett elfogadta s ajánlja a közgyűlésnek, hogy Fentzl tiszteletbeli karmesternek válassza meg. Rendes karmesterré pedig az ideiglenesen működő Alföldy Béla ev. ref. tanítót egyhangulag megválasztották. A lebergi daloskör fogadása tárgyában a városi daleylet meghívását tudomásul vették és a Petőfi dalkör a maga részéről minden olyan ténykedésben részt vesz, amely a lengyel daltestvérek debreczeni hangversenyezésének sikerét előmozdítja.

— **Meglopott szerkesztő.** Loránt József lapszerkesztőt, aki nyaralásából vasárnap este jött haza, kellemetlen meglepetés érte. Eddig ismeretlen tettes 86 korona erejéig meglopta. A pénze iróasztala fiókjában volt, amelyet a tolvaj felfeszített s a pénzt így lopta el. A rendőrség nyomoz.

— **Ki akar vendéglős lenni?** A debreczeni honvédsapat kórház vendéglőszerű élelmezésére a kórház parancsnoksága árlejést irt ki. Pályázni lehet október 5-ig. Bővebb felvilágosítás szerezhető a kereskedelmi és iparkamaránál.

— **Vigyázatlanágának áldozata.** Maratos Zeuzsanna tizenhat éves cselédeleány, aki a Szunyogh Zsigmond-féle birtokon Keresztesi Ferencz ispán-nál szolgált Érsemjében, vasárnap este a rozsul égő lámpát akarta megigazítani anélkül, hogy cloltotta volna. Ez a vigyázatlanág megboszulta magát, mert a lámpa felborult és az égő petroleum a szerencsétlen leány balkezét és mellét súlyosan összeégette. Súlyos égési sebekből borítva beszállították a kórházba.

— **Lekaszálta a más szénáját.** Kozma János halapi lakos panaszt emelt, hogy Tar János v. pércsi lakos, az ő szénáját lekaszálta és el is szállította. Kozmát a jogtalan kaszálással 24 korona kár érte. A rendőrkapitányság Tar ellen a kihágási eljárást megindította.

— **Halálozások.** Debreczenben hétfőn a következők haltak el: Papp Sándor g. k. 15 hónapos, Behovits József r. kath. 21 hónapos, Végh Sándor ev. ref. 76 éves, Csöreg Ferencz ev. ref. 54 éves, Ujvári Györgyné ev. ref. 50 éves, Kegyes Ferencz ev. ref. 17 hónapos, Tóth Lászlóné ev. ref. 78 éves, Kass Eteleka ev. ref. 18 hónapos, Wanko Mária r. kath. 7 hónapos.

Vegyen órát, ékszer, ezüstöt Halász Nándor ékszerésznél Debreczen, Piacz-u. 24. (Fehérló szálloda), mert ott a legolcsóbban és legszolidabban lesz kiszolgálva.

— **Szélhűdés az utcán.** Szénási Sándor napszámos talán a leggyakoribb betege a közkórháznak. Majdnem minden héten az utcán epileptikus rohamok érik utól és ájultan terül el a földön. A beteg embert ilyenkor be szállítják a közkórházba, ahol néhány nap alatt kiheveri súlyos fájdalmait. Amint azonban az utcára kikerül, újra erőt vesz rajta a legborzasztóbb betegség, a nyavalya törés. Ma délután is kitért rajta a betegsége, amit azután követett egy hatalmas jobb oldali szélhűdés is. Beszállították a közkórházba, ahol most a halállal vívódik.

— **A vasúti vendéglő bérlete.** Szeptember hó 15-én lejár a debreczeni vasúti vendéglő hérlétének pályázati határideje. Már eddig elé is rendkívül sok ajánlat érkezett a máv. üzletvezetőséghez, azonban az előjellekből ítélve a napvobb kilátása az eddigi vendéglősnek Ottó Sándornak és Németh Andrásnak a Bika szálló bérletjének van.

— **Hazajöttek a bucsusok.** Pénteken reggel Debreczen város katolikus hívei és a környékbeli katolikus egyházak képviselői hosszú utra indultak el. Mária pócra mentek, hogy itt a bucsun részt vegyenek. A bucsusok négy napi ájtatoskodás után hétfőn este érkeztek vissza.

— **Az ismétlő iskolai bizottság,** amelynek tagjai a városi iskolaszéki bizottság tagjai, az egyházak kiküldöttjét. Az ülésen az 1905—1906. évi ismétlő tanítás ügyét rendezték.

— **Sollngeni zsebkések, ollók, borotvák, borotváló és szűlékek, fésűk, kefék, illatszerek és szappanok, fénykép keretek, tükrök, tonta tartók, dohányzó készletek és mindenféle czélszerű ajándék tárgyak beszerzésére legjobban ajánljuk Mentze Henrik újdonságok áruházát Piacz és Szent-Anna-utca sarkán.**

TÁVIRATOK.

A darabont-kabinet megbukott.

Budapest, szeptember 11. A Fejérváry kabinet megbukott. Az általános titkos választói jog buktatta meg. A mai minisztertanács, amelyen a koronának ezt az állásfoglalását a miniszterelnök bejelentette, már csak azt a fontos okmányt írta alá, amelyet lemondásnak neveznek. Bizonyos, hogy Fejérváry báró miniszterelnök ma délután a kabinet lemondását viszi Bécsbe.

A „szemét nép” marad.

Budapest, szept. 11. Van ugyan egy eshetőség, hogy Fejérváryék maradnak; ha tudniillik teljesen megelégednek magukat és lemondva minden tervükről, belemennek az egyszerű elnapolásba. Erre vonatkozólag az én forrásom így nyilatkozott: „Der Justh hat diese Leute Mistkerle genannt; wenn sie nach diesem Affrontbleiben, hat der Mann Recht.“ (Justh szemétnépnek mondta ezeket az embereket; ha ezután a visszatérés után meg maradnak, igaz van ennek az embernek).

Ezen értesülésünk helyes voltát igazolja a következő később érkezett táviratunk:

Ma délelőtt tizenegy órakor a kormánynak a fővárosban időző tagjai minisztertanácsra gyűltek egybe. A minisztertanácsnak az a feladata, hogy a korona kívánságához képest változtasson a kormány programján. Osztrák politikai körök információi szerint a királynak nemcsak az általános választói jog, hanem a program egyéb pontjai ellen is van kifogása. Így Fejérváry előterjesztéseit módosíthatni kívánja a közgazdasági reformok, a külügyi paritás, a zászló- és jelvénykérdés reformja és a kilences bizottság programja dolgában.

Vége az erkölcsstelen házasságnak.

Budapest, szeptember 11. Kristoffy azt hitette el a királlyal, hogy az általános választójog megvalósítása esetén a koalíció többségének vége. Azonban a király átlátta a szitán, ami Kristoffy-t igen rossz hangulatba hozta, mert Fejérváry az előterjesztését aláíratlanul hozta vissza, de hangulata még rosszabb lett, mikor Fejérváry hazajött s tudatta vele, hogy a király igen haragszik a kabinetre és különösen Kristoffy urra, mert a szociálistákat az ő fecsegéseivel oly nagyra növelte. A király határozottan rosszalja a szociálisták felhasználását a koalíció ellen és dorgatóriumában, melyet Fejérváryhoz eljuttatott, meg is mondta, hogy végre is jobb a koalíció, mint a szociálisták, mert az előbbi nemzeti engedmények árán kész megadni minden katonai terhet, míg a szociálisták a hadseregnek és a vele járó terheknek elvi ellenségei. Fejérváry közölte is Kristoffyval, hogy a szociálistákat le kell futni és nem szabad az országot az általános választói jog kérdésével tovább izgatni és félrevezetni.

Mindezt betetőzi a következő bécsi távirat: Politikai körökben az a meggyőződés, hogy a király az általános választói jogra vonatkozó tervezet előzetes szankcióját semmi szín alatt nem fogja megadni. Azt hiszik itt, hogy a magyar minisztertanács új javaslatot talált a választói jogra s ezzel még ma Fejérváry Bécsbe érkezik. Mindazonáltal az a vélemény, hogy ez sem használ semmit az ügyvezető kabinetnek és számolnak azzal az eshetőséggel, hogy Fejérváry holnap lemond. Mindezek azt bizonyítják, hogy a király nem ismeri Kristoffy igéreteit és így aszocialisták valóságos erkölcsstelen házasságban éltek a kormánnyal.

A fődarabont Bécsben.

Budapest, szeptember 11. Báró Fejérváry Géza miniszterelnök ma délután Bécsbe utazik. Ő felsége holnap délelőtt maánkihallgatáson fogadja a miniszterelnököt.

Kiben bizik a király.

Budapest, szeptember 11. A Magyar Hirlap értesülése szerint a király Andrassy Gyulában, Apponyi Albertben, Bánffy Dezsőben bizik, hogy méltányos egyességet fogad létrehozni a király és a nemzet között.

Justh és a horvátok.

Zágráb, szeptember 11. Egyik előkelő horvát politikus azt mondta Justh Gyulának, hogy ha a magyar politikusok a horvátokkal többet érintkeznének úgy bizonyára más viszony lenne az anya állam és a társ ország között.

Pozsony megye a passiv rezisztenciáért.

Pozsony, szept. 11. A vármegye közgyűlésen amelyen jelen volt Apponyi Albert is nagy szótöbbséggel a legszigorubb passiv rezisztenciát mondta ki a kormány ellen. Ugyancsak ezen a törvényhatósági ülésen kimondották, hogy a papokat figyelmeztetik, hogy a panszlávizmust gátolják meg. Sajnos nagyon sok panszláv pap van.

A japán miniszterelnök és a lap-szerkesztők.

Tokió, szept. 11. A miniszterelnök magához kérte a lapok szerkesztőit és hazafiságukra való hivatkozással arra kérte őket, hogy a béke ellen ne izgassanak.

Husdrágaság Debreczenben.

A mészárosok védekezése.

Egy beküldött nyilatkozat.

Debreczen, szeptember 11.

A debreczeni mészárosok ellen a husárok felemelése miatt erős akciót indított a debreczeni sajtó. Naponta jelentek meg cikkek a husárok emelése ellen. A vádakra most a debreczeni mészárosok nyilatkoznak. Nyilatkozatuknak a méltányosság szempontjából helyet adunk. A debreczeni mészárosok nyilatkozata a következő:

Tekintetes Szerkesztőség!

Becses lapjuknak szept. hó 2-iki számában „A husárok drágulása” czimben egy napi hír jelent meg, amely érzéketlen úszorásoknak mutatta be a debreczeni mészárosokat a nagy közönség előtt.

Ezzel a véleménynyilvánítással szemben, valamint a többi helyi lapoknak hasonló irányu vádjaival szemben nem fogunk vitába bocsátkozni. De kérjük a tekintetes szerkesztőséget, hogy a nagy közönség felvilágosítására szolgáló alábbi közleményünknek b. lapjukban helyet adni méltóztassék.

A mészárosoknak az utolsó husz esztendőben, üzletük főtartásáért nem volt soha oly nehéz küzdelmük, mint a jelen 1905-iki esztendőben. Éppen azon érvvel, amelyet ellenünk felhoztak — „hogy a rossz takarmánytermés által a marha olcsóbb lett” — támogatjuk és erősítjük felszólalásunkat. Mert az ugynevezett jó husban levő vágó marha — amely éppen a rossz takarmánytermés miatt mennél ritkább — oly szokatlan magas árért kél el, hogy oly magas árt vágó marháért soha, de soha nem fizettünk.

Mig máskor vágásra alkalmas marhát kényelmesen beszerezhattünk a debreczeni piacon is, addig most egész felderítő utazásokat kell tennünk, mig a közönség kíváncsainak megfelelő minőségű vágó marhát tudunk felkutatni.

Nagyon természetes, hogy a vágó marhának ily szokatlan magas árával, párhu-

Higgyje el!

Ki nem hiszi!

győződjön meg, hogy a közelgő őszi idényre való legerősebb hazai kézi munka gyermek-, női- és férfi **Czipők, csizmák, kalapok és fehérműek** a legjutányosabb árakban **csakis**

hogy **Wallerstein Fülöp fiai** régi jónevű **rőfös** üzletében legjobban vásárolhat és már 1 friso vásárlásnál egészen ingyen életnagyságu fényképet kap. Női- és gyermek felöltők nagy választékban.

Neumann Testvéreknél
a Tisza-palotában kaphatók.

zamban kellene haladni a husárainak is, s hogy mi Debreczenben még mindig elmaradtunk más nagy városok husárainak alakulásában és azt még mindig olcsóbban adjuk, mint másutt, azt nem lehet a kapzsiság rovására írni, hanem annak a képzelt reményünknek, hogy jelenlegi veszteségeinket talán fölvaltja egy jobb üzleti alakulás. Sajnos erre nincs kilátás s téllenségtől csak az hozott ki, hogy megmentsük magunkat a teljes anyagi romlástól. Hogy ez így van, annak bizonyosságát tessék betekinteni a „Mészáros társulat” hiteles üzleti könyveibe. bármikor rendelkezésre bocsájtsa, a mely az 1905-diki évről, sok ezer forintnyi veszteségével számol idáig be, de a többi mészárosoknak is megtekinthető az üzleti könyve. Sokat foglalkoznak ma mindenütt a hus drágaságának az okával, de érdembe vágó dolgot sehol sem tudnak teremteni se hatósági mészárszékekkel, se próbavárással. Mi a magunk részéről, akár a hatóságnak, akár a nagyközönségnek, szíves és kész támogatói leszünk, ha bármely irányu tervet ajánlanak, a mely, a hus árának leszállításához vezetne, — s az eredményen mi fogunk legjobban örülni — de kétkedéssel fogadjuk annak lehetőségét, mivel annak — beláthatatlan időre — rendezhetlen s következő okai vannak. 1.) A marha állománynak csökkenése 2.) a vágó marhának kevés volta, a rossz takarmány termés miatt és 3.) fokozott bel és külföldi kereslet.

Mindezen okoknak a kiküszöböléséről kell előbb beszélni, s ha ezekből valamit letevértünk, akkor térhetünk csak ulajdonképeni tárgyunkra, de addig — sajnos igen vigasztalan jövőnek nézünk elébe, mert ösmerve a körülményeket, a fenti okoknál fogva jelezhetjük, hogy a marha árak és így a hus emelkedésében is, még nem jutottunk a végső határhoz. Gazdák, tenyésztők és hízalósok nagyon jól tudják, de a közönség többi részének tartozunk e rövid ösmeretessel. Végül megemlítjük, hogy az a vád, mintha a mészárosok azért emelték volna fel a hus árát, mintha ezen a révén a katonai beszállításoknál szenvedett veszteséget akarnák helyre pótolni — nem áll. A mészárosok ezt a veszteséget nem a közönség, hanem a saját zsebükből fizetik meg.

Debreczen, 1905. szept. 2-án.

Kiváló tisztelettel.
Több debreczeni mészáros.

Terményfőzde.

Schvarcz E. debreczeni bizományos távirati jelentése
Budapest, 1905. szeptember 11.

Készaru csendes, határidők engedők.

1905. októberi buza	15.76—78
1906. áprilisi buza	16.46—48
októberi rozs	12.78—80
1905. áprilisi rozs	13.46—48
októberi zab	11.90—92
1905. áprilisi zab	12.52—54
1906. májusi tengeri	13.14—16
1905. júliusi	—
1905. aug.	—
szeptemberi	—
1905. augusztusi repce	—

Törvénykezés.

Sikkasztó borfiu. Ottó Sándor vendéglőst — mint már több ízben megirtuk — Kerekes József és testvére 200 korona erejéig megkárosították. A fiukat a hajdudorogi rendőrség elfogta és bekísérte a debreczeni bünyügyi osztályhoz. A kir. járásbírósg hétfőn délelőtt vonta kérdőre a sikkasztó borfiukat. A két sikkasztó borfiu sirva bánta meg tettét

s arra hivatkoztak, hogy nem tudták, hogy ők a pénz elsikkasztásával olyan nagy bünt követtek el. A járásbírósg a sikkasztókat 1—1 havi fogházra ítélte. A fiuk büntetésük kitöltését nyomban meg is kezdték.

Iskolás fiúk és lányok

részére ajánlunk

**Fehérneműeket
Paplanok
Matrácok
Flanell takarók
Zsebkendők, Nyakkendőket**

óriási választékban

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplombazár.

871/1905. v. k. sz.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbírósgnak V. 1428.2. 1905 számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Galitzenstein H. részére Friedmann Lipót debreczeni lakostól 338 korona 80 fillér tőke, ennek 1905 évi január hó 11 ik napjától számítandó 5% kamatai és eddig összesen 77 kor. 82 fillér perköltség erejéig 1905. évi május hó 16 án bírósággal felülfoglalt és 1070 koronára becsült butorokból álló ingóságok **1905. évi szeptember 20-án délelőtt 11 órakor** kezdetét veendő és Csokonai utca 16. számú háznál megtartandó nyilvános bírói árverés-n a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Debreczen, 1905. évi aug. hó 18-án.
Oláh Géza bírói kiküldött.

500 koronát

fizetek annak, ki a **Bartilla fogvizének** használata mellett üvege 70 fill., valaha ismét fogfájást kap, vagy szája büzlök. (Franco küldéssel külön 95 fill.) **Bartilla-Winkler Ede, Wien, 19/I., Sommergasse 1.** — Kapható minden gyógyszerárban és drogonériában — Csakis „Bartilla fogviz” kérendő. Hamisítások bejelentése jó jutalmaztatik. Oly helyekre, hol nem kapható, bérmentve küldök 7 üveget 5 kor. 20 fillérért.

Mindennemű értékpapírokat a legmagasab napi áron veszek.

Olcsó kamatu, kényelmesen lefizethető készpénzkölcsönöket

ölderek és házakra, személyhitelekét folyószámlákra és váltókra igen előnyös feltételek mellett azonnal folyósítat

Goldstein Mór banküzlete

Debreczenben, Budapesten,
József kir. herceg-utca 10. V. Báthory-utca 5.

Új ékszer-üzlet.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy **Piacz-utca 55. sz. a.** a Hungária tőzsorárszedságában fővárosi mintára elegánsan berendezett

ékszer-üzletet

nyitottam. Midőn e körülményre a n. é. közönség b. figyelmét felhivom, kérem hogy engem mint helybeli régi ösmerős szakembert b. pártfogásában részesíteni és új üzletemet megtekinteni méltóztassék. Kiváló tisztelettel

Rose Dezső

ékszerész, **Piacz-utca 55. sz. alatt.**

Czipő király

A czégre tessék ügyelni.

Darvas Testvérek
női felöltő áruháza
megnyilt szeptember 1-én

Debreczen, Piacz-u. 49, a főposta kapujával szemben. Öszre és télre legolcsóbban lehet vásárolni **női-, férfi- és gyermek czipőket**

!Látványosság!
Teljesen friss ujdonságok.

Tolnai Dániel

elsőrangú czipő-üzletében.

Darvas Testvérek
női felöltő áruháza.
Főter, Fehérlő szálloda épület.
Kistemplommal szemben.

Divatos őszi felöltők Havelokok félárban

a
Párisi Divat Áruházban
főpostával szemben.

Fiu és leány ruhácskák
mesés olcsón.

Hajhullás ellen

a legbiztosabb kipróbált szer a F. Meyer-féle „Nerv-Bay Rum“ mely erősíti a hajgyökereket, megátolja az elkorpaodást és elősegíti a hajnövést. 1 üveg ára 2 korona. — Kapható

Márton Gyula

illatszer raktárában, Piacz u. 9.
Hajápoló, festő- és illatszerek szappanok legolcsóbban beszerezhetők.

Hegedűk vonóval

képezdészek részére legjobb minőségben 8. 9. és 10 kor.

Kapható csakis

Schmidt S.

30 év óta fennálló nagy zongora és hangszer üzletében.

Értesítés.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a bekövetkező őszi idényre

saját készítésű czipőkből

nagy raktárral állok rendelkezésre.

Felhívom a t. közönség figyelmét **url-, női és gyermek czipőimre**, valamint **iskolási fiúk** részére készített erős czipőkre.

Dus választékot tartok izléses baba czipőkben.

Kiváló tisztelettel

CZICZÓ LAJOS czipész,

Piacz utca 12. Stenczinger ház.

Mr. M. Rose

Berlitzrendszerű

nyelviskolája.

Francia, német, angol nyelv és irodalom osztály- és magánoktatás

külön uri-, hölgy- és gyermekkurzusok.

Felvételek ideigl.:

Simonffy-u. 42. sz.

Naponia d. e. 11-12, d. u. 5-6.

Szabályzatokat kívánatra ingyen és bérmentve

Alapított 1875. Több éremmel kitüntetve.

Butorraktáram

tulbalmazottsága miatt, évtizedek óta kitűnő hírnévnek örvendő

cs. és kir. udvari

butorgyáram

elismert elsőrendű készítményeit a legolcsóbb árak mellett ajánlom a nagyérdemű vevőközönségnek. Költségvetéssel és mintákkal kívánatra díjmentesen szolgállok.

Schwarz Vilmos

Debreczen, Piacz-u. 71. szám.

Táncziskola megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség s tisztelt szülők b. tudomására hozni, hogy az

új táncztanfolyam

e héten megnyílt.

Minden vasárnap este összgyakorlatot (kisbál) tartok 8 órától 12 óráig.

Diákság és kereskedők részére külön csoportot rendezek (összgyakorlat vasárnap 4 órától 7 ig.)

Külön boston órák, tetszészerinti időben. Beiratásokat elfogadok a táncziskola helyiségében délelőtt 8-9 óráig és este 7 órától.

Lakás és tánczterem Csapó-u. 17.

Tisztelettel

SCHAF JÁNOS

okl. táncztanító.

Tudomásul: 17 én, vasárnap nagyszabásu szüreti estélyt rendezek. Belépti díj 1 kor.

Kezdődő iskolai évre

Fiúk részére fehér és színes ing, kézellő, gallér, lábravaló.

Leányok részére Reform, empir és diszkötények, alsó szoknyák minden színbe, ingek, hálóköntös és bugyogók nyári és télibe. Ágyterítők 1.0 krtól, Paplanok 190 krtól. Kész lepedők. Kendő felék minden minőségben és nagyságban

Dospoly János utóda

Főtér, Tisza palota.

Nem végeladás!!

legújabb divat szerint készült jó

férfi, fiu és gyermekruhák

utólérhetetlen olcsó árban vásárolhatók

Frank Bezső

Debreczen legnagyobb ruhaáruházában, a „Bika“ szálloda mellett.

Ezen óriási vállalat készlete tulnyomó részét itthon készített és rendkívüli nagy forgalma által a t. vevőközönségnek a legelőnyösebb vételt nyújtja

A nagy készletből néhány cikk felemlítendő:

Őszi férfi öltönyök:

Jó chewiot öltöny	14 K.
Erős viselő öltöny	20 „
Elegáns kamgarn	24-26 „
Legújabb angol chewiotból és feljebb.	28-30 „

Átmeneti felöltők férfiak részére:

Divatos chewiot	18, 20, 22 K.
és feljebb.	

Gyermek öltönyök:

(3-tól 12 évesek részére)

Tartós lodenből	5 K. 50
Kitűnő chewiotból	6 „
Zsolnai lodenből	9-10 „
Gyönyörű ujdonság	11-12 „
és feljebb.	

Téli felöltők gyermekek részére:

9, 10, 12 K.

és feljebb.

Fiu öltönyök:

(13-18 éves növendék részére)

Jó chewiot öltöny	8 K.
Tartós iskola öltöny	10-11 „
Legújabb kamgarn	12-14 „
Különlegességek angol chewiotból	18-20 „

és feljebb.

Növendék téli felöltők:

14, 16, 20 K.

és feljebb.

Oriási szövetraktár mérték utáni megrendelésekre.

Uj üzlet.

Londonban 1 frt. Párisban 80 kr. Debreczenben a Piacz-utcán, „Bika“ szálloda mellett Hegedüs Armin ujonnan berendezett rőfös- és női divat üzletében csak 41 kr. 120 cm-t széles koczkás angol kelme. Ezenkívül az összes őszi ujdonságok Női és Férfi fehéreneműek, elegáns ruha díszek, mindennemű rövidárak

bámulatos olcsó árban.

1 drb berlini kendőt 10 kr-ért is, kizárólag és egyedül csak az én oxógem árusít.

Kérem a czégre figyelni!

Tisztelettel

Hegedüs Armin.

Apró hirdetések.

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér. — Vidéki tudakozásnál tessék válaszbélyeget csatolni.

Borsy-féle pemetefü-cukor, köhögéskor a legjobb czukorka, 1 doboz 20 fillér. — Kapható (Főraktár Borsy és Farkas fűszerüzletében) Budai czukrászda, Jóna és Jóna drogueriájában.

Gummi és rézbélyegzők, festékpárna, pecsentyomó, számozógép és izléses nyomtatványok legelőnyösebben beszerezhetők az Első debreczeni rugyanta-bélyegző és nyomdában Simonffy-utca 5. sz.

Gansin a legjobb cipőfényesítő, chevaux és boxcipő-crém. Kapható mindenütt.

Kossuth szájviz használata által megakadályozza a fogfájást, 1 üveg 70 fillér. Kapható a készítő Grósz Nagy Ferencz gyógy szerésznél Debreczen, Kossuth-u. „Arany egyszarvu gyógyszerár.”

Vasztergályos és géplakatos tanoncok gépműhelybe fővételnek Deák Ferencz-utca 22.

Vetőgépek teljesen kijavítva felelősség mellett potom árban, részlet fizetésre is kaphatók Ráhrer Sándornál Piacz-utca 26. Nagytrafik udvar.

Kefir tej kapható Egyháztér 5. 1-ső ajtó balról az udvarban.

Hol vásároljunk szivarka hüvelyt? Merkli Ferencznel Fűvészkert-u. 14. mert ott van a világhírű „Progress” egészségi szivarka hüvelygyár képviselője és főraktára s csak ott kapható 100 db. valódi „Progress” egészségi hüvely 10 kr. King 8 kr. Ambre 12 kr. Rákóczy 14 kr. minden hüvelybe nicotin fogó van. Telefon 374.

Iskola hegedűk képezésük részére kaphatók Tanczer György műhegedű-készítőnél, a debreczeni zenede és a cs. kir. 39. gyalogezred zenekarának hangszerkészítője és szállítója Debreczen, Piacz-utca 19. Ranunkel ház.

Mesés olcsó árak. Végkiarúsítás üzletfelosztás miatt! Mig a készlet tart férfi-, fiu- és gyermek ruhák végkiarúsítatnak Grünfeld Adolf üzletében Debreczen, a Kistemplom mellett. Mesés olcsó árak! Félingyen!

Jámbor Zsigmond kárpitos, szalagarnitúra behuzást, diványokat, madraczokat jutányosan készíti. Csapó-utca 47.

Csakis mézédés csemege szállót vásároljunk kilogrammonként 16 krajczár (koronaként házhoz szállítva) kapható Merkli Ferencznel Fűvészkert-u. 14. Telefon 374.

Villamos csengők, telefonok, villámhárítók berendezését minden terjedelemben, javítását és évi gondozását legjuttányosabban és jótállás mellett eszközli **Földvári L. debreczeni első Elektrotechnikai vállalata** Kossuth-utca 1. szám az udvarban.) Villamos felszerelések, zseblámpák, kerékpárok és alkatrészek raktára. Képes árjegyzék ingyen. — Telefonszám 168.

Okleveles tanítónő, Polgári és elemi tanulóknak tanítását a német nyelvből is elfogadja házaknál vagy lakásán. Czime Csapo-u. 81.

Vasztergályozást, vasgyalulást, gépjavítást a legolcsóbban vállalja Preiszler Mór gépműhelye Debreczen, Deák Ferencz-utca 22.

3-4 hónapos nőstény agárkölyök megvételre kerestetik. Czimek a kiadóba keretnek.

Az iskolai év

kezdetével ajánljuk dűsen felszerelt raktárunkat a t. szűlők szives figyelmébe.

Fiu- és Leány fehéreneműek. Paplanok, Matraczok, Ágyterítők, Ingek, Gallérok, Kézelenők, Zsebkendők Nyakkendők, Esernyők, Pamut- és Gyapju takarók.

nagy választékban, olcsó szabott árakban

Szabó Lajos Fiai

Debreczen,

Divat, vászon- és szőnyegáruház.

Értesítés.

Ezuton is bátorkodom t. megrendelőim tudomására juttatni, hogy az őszi és téli idényre igen szép hazai és angol szöveteim megérkeztek, melyekből a legszolidabb árért modern és izléses kivitelű

uri öltönyök

elkészítésére rendelkezésre állok.

Tisztelettel

Antal Vincze

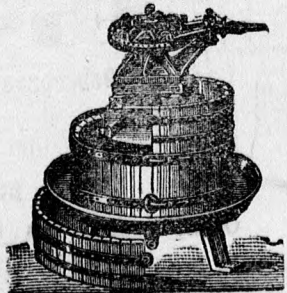
férfi szabó

Kossuth utca 17. (Simonffy Imre ház.)

Magyar diszruhák, polgári, sport, katonai, papi, ugyszintön gyászruhák a legrövidebb idő alatt pontosan és jutányosan készíttetnek.

Bächer Rudolf

kizárólagos
szabadalmazott ekegyár.

Melichár Ferencz

kizárólagos
szabadalmazott vetőgép-gyár.

Ajánlja Sack rendszerű eredeti **Bächer ekéit** elpusztíthatatlan aczélféjekkel. — Melichár páros sorú

„Unikum Drill” sorvető gépeit

szabadalmazott kikötő készülékekkel, répavágóit, szecsavágóit, járgányait és egyéb gazdasági gépeit. 3 abronccsal ellátott és kiválóan jó „mabille” rendszerű borsajtóit kétfős nyomószerszeggel, nemkülönben kitűnő szőlőzúzót.

Kizárólagos képviselő és gyári raktár: Ráhrer Sándornál DEBRECZENBEN, Piacz-utca 26. Főtrafik-udvar.

Ugyanott teljesen kijavított, használt vetőgépek melyek az év folyamán Unicum Drill gépeink eladásánál többi helyről cserébe vétettek, a legolcsóbb árban, és a legelőnyösebb fizetési feltételek mellett kaphatók.

Uj üzlet.

Londonban 1 frt. Párisban 80 kr. Debreczenben a Piacz-utcán, „Bika“ szálloda mellett Hegedüs Armin ujonnan berendezett rőfös- és női divat üzletében csak 41 kr. 120 cmtr széles koczkás angol kelme. Ezenkívül az összes őszi ujdonságok Női és Férfi fehérműek, elegáns ruha díszek, mindennemű rövidárak

bámulatos olcsó árban.

1 drb berlini kendőt 10 krért is, kizárólag és egyedül csak az én özégem árusít.

Kérem a czégre figyelni!

Tisztelettel

Hegedüs Armin.

Apró hirdetések.

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedve minden szó 4 fillér. — **Vidéki tudakozásnak tessék válaszbélyeget csatolni.**

Borsy-féle pemetefü-cukor, köhögéssnél a legjobb czukorka, 1 doboz 20 fillér. — Kapható (Főraktár Borsy és Farkas fűszerüzletében) Budai czukrászda, Józsa és Jóna drogueriájában.

Gummi és rézbélyegzők, festékpárna, pecsétnyomó, számozógép és izléses nyomtatványok legelőnyösebben beszerezhetők az Első debreczeni rugyanta-bélyegző és nyomdában Simonffy-utca 5. sz.

Gansin a legjobb cipőfényesítő, chevaux és boxezipő-crém. Kapható mindenütt.

Kossuth szájviz használata által megakadályozza a fogfájást, 1 üveg 70 fillér. Kapható a készítő Grósz Nagy Ferencz gyógy szerésznél Debreczen, Kossuth-u. „Arany egyszarvu gyógyszerár.”

Vasesztergályos és géplakatos tanoncok gépműhelybe fővételnek Deák Ferencz-utca 22.

Vetőgépek teljesen kijavítva felelősség mellett potom árban, részlet fizetésre is kaphatók Ráhrmer Sándornál Piacz-utca 26. Nagytrafik udvar.

Kefir tej kapható Egyháztér 5. 1-ső ajtó balról az udvarban.

Hol vásároljunk szivarka hüvelyt? Merkli Ferencznel Fűvészkert-u. 14. mert ott van a világhírű „Progress“ egészségi szivarka hüvelygyár képviselője és főraktára s csak ott kapható 100 db. valódi „Progress“ egészségi hüvely 10 kr. King 8 kr. Ambre 12 kr. Rákóczy 14 kr. minden hüvelybe nicotin fogó van. Telefon 374.

Iskola hegedűk képezdésük részére kaphatók Tanczer György műhegedű-készítőnél, a debreczeni zenede és a cs. kir. 39. gyalogezred zenekarának hangszerkészítője és szállítója Debreczen, Piacz-utca 19. Ranunkel ház.

Mesés olcsó árak. Végkiarúsítás üzletfelosztás miatt! Míg a készlet tart férfi-, fiu- és gyermek ruhák végkiarúsítatnak Grünfeld Adolf üzletében Debreczen, a Kistemplom mellett. Mesés olcsó árak! Félingyen!

Jámbor Zsigmond kárpitos, szalagarnitúra behuzást, diványokat, madraczokat jutányosan készíti. Csapó-utca 47.

Csakis mézédés esemege szállót vásároljunk kilogrammonként 16 krajczár (koronaként házhoz szállítva) kapható Merkli Ferencznel Fűvészkert-u. 14. Telefon 374.

Villamos csengők, telefonok, villámhárítók berendezését minden terjedelemben, javítását és évi gondozását legjuttányosabban és jótállás mellett eszközli **Földvári L. debreczeni első Elektrotechnikai vállalata** Kossuth-utca 1. szám az udvarban.) **Villamos felszerelések, zseblámpák, kerékpárok és alkatrészek** raktára. Képes árjegyzék ingyen. — Telefon-szám 168.

Okleveles tanítónő, Polgári és elemi tanulókat tanítását a német nyelvből is elfogadja házáknál vagy lakásán. Czime Csape-u. 81.

Vasesztergályozást, vasgyaluolást, gépjavitást a legolcsóbban vállalja Preiszler Mór gépműhelye Debreczen, Deák Ferencz-utca 22.

3-4 hónapos nőstény agátkölyök megvételre kerestetik. Czimek a kiadóba kéretnek.

Az iskolai év

kezdetével ajánljuk dűsen felszerelt raktárunkat a t. szülők szives figyelmébe.

Fiu- és Leány fehérműek. Paplanok, Matraczok, Ágyterítők, Ingek, Gallérok, Kézeltők, Zsebkendők Nyakkendők, Esernyők, Pamut- és Gyapju takarók.

nagy választékban, olcsó szabott árakban

Szabó Lajos Fiai

Debreczen,

Divat, vászon- és szőnyegáruház.

Értesítés.

Ezuton is bátorkodom t. megrendelőim tudomására juttatni, hogy az őszi és téli idényre igen szép hazai és angol szöveteim megérkeztek, melyekből a legszolidabb árért modern és izléses kivitelű

uri öltönyök

elkészítésére rendelkezésre állok.

Tisztelettel

Antal Vincze

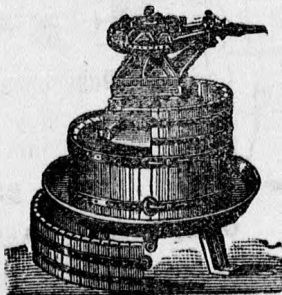
férfi szabó

Kossuth utca 17. (Simonffy Imre ház.)

Magyar diszruhák, polgári, sport, katonai, papi, ugyszintön gyászruhák a legrövidebb idő alatt pontosan és jutányosan készíttetnek.

Bächer Rudolf

kizárólagos
szabadalmazott ekegyár.

Melichár Ferencz

kizárólagos
szabadalmazott vetőgép-gyár.

Ajánlja Sack rendszerű eredeti **Bächer ekéit** elpasztíthatatlan aczélfejekkel. — Melichár páros soru

„Unikum Drill“ sorvető gépeit szabadalmazott kikötő készülékkel, répavágóit, szecs kavágóit, járgányait és egyéb gazdasági gépeit. 3 abronccsal ellátott és kiválóan jó „mabille“ rendszerű borsajtóit kettős nyomószervezettel, nemkülönbön kiténő szőlőzúzóit.

Kizárólagos képviselő és gyári raktár: Ráhrmer Sándornál DEBRECENBEN,

Piacz-utca 26. Főtrafik-udvar. Ugyanott teljesen kijavított, használt vetőgépek melyek az év folyamán Unicum Drill gépeink eladásánál többi helyről cserébe vétettek, a legolcsóbb árban, és a legelőnyösebb fizetési feltételek mellett kaphatók.